യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്.പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗം 92✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇ+ത്യു+ക്ത-വാൻഥ്.സ ഭഗവാ+ന്മയാ കമല-സംഭവഃ .
രഘൂ+ദ്വഹ പുനഃ(ഫ്) പൃഷ്ടോ വാ+ക്യമാ+ക്ഷി+പ്യ ഭൂതപഃ .. 1

ത്വയൈവ ഭഗവൻ/പ്രോ+ക്താഃ(ശ്) ശാപ-മ+ന്ത്രാദി-ശ+ക്തയഃ .
അമോഘാ/ ഇതി താ ഏവ/ കഥം മോഘാഃ(ഖ്) കൃതാഃ(ഫ്) പുനഃ .. 2

ശാപേന മ+ന്ത്ര-വീ+ര്യേണ മനോ-ബു+ദ്ധീ+ന്ദ്രി-യാ+ണ്യപി .
സർവാ+ണ്യേവ വിമൂ-ഢാനി/ ദൃഷ്ടാനി കില ജ+ന്തുഷു .. 3

യഥൈതൗ/ പവന+സ്പന്ദൗ/ യഥാ+ സ്നേഹ-തിലൗ/ യഥാ .
അഭി+ന്നൗ ത+ദ്വദേ-വൈതൗ/ മനോ-ദേഹൗ/ സ ഏവ തത് .. 4

അഥ നാ+സ്തീഹ വാ ദേഹഃ(ഖ്) കേവലം(ഞ്) ചേത-സൈവ സഃ .
മുധാനു-ഭൂയതേ+ സ്വപ്ന-മൃഗ-തൃഷ്ണാ+ദ്വി-ച+ന്ദ്രവത് .. 5

ഏകനാശേ+ ദ്വയോ-രേവ/ നാശോ∫+ത്രാ/+ഭ്യുപ-പ+ദ്യതേ .
അവ+ശ്യം/ ഭവിതും മനോ-നാശേ ദേഹ-പരി+ക്ഷയഃ .. 6

മനഃ(ശ്) ശാപാദി-ഭിർ/ദോഷൈഃ(ഖ്) കഥം(ൻ) നാ+ക്ര+മ്യതേ+ പ്രഭോ .
കഥമാ+ക്ര+മ്യതേ വാപി+ ബ്രൂഹി മേ പരമേ+ശ്വര .. 7

ബ്ര+ഹ്മോവാച .
നത-ദസ്തി-ജഗത്/കോശേ/ ശുഭ-കർമാനു-പാതിനാ .
യത്/പൗരുഷേണ ശു+ദ്ധേന/ നസ-മാസാ+ദ്യതേ ജനൈഃ .. 8

ആ+ബ്ര+ഹ്മ+ സ്ഥാവ-രാ+ന്തം ച സർവദാ സർവ-ജാതയഃ .
സർവ ഏവ ജഗ+ത്യസ്മി(ൻ-ദ്വി)ശരീരാഃ(ശ്) ശരീരിണഃ .. 9

ഏകം മനഃ(ശ്)ശരീരം(ൻ) തു+ ക്ഷി+പ്ര-കാരി സദാ ചലമ് .
അകിംചിത്/കര-മ+ന്യ+ത്തു ശരീരം/ മാംസ-നിർമിതമ് .. 10

ത+ത്ര മാംസ-മയഃ(ഖ്) കായഃ(സ്) സർവ+സ്യൈവച സംഗതഃ .
സർ/വൈരാ+ക്ര+മ്യതേ ശാപൈസ്-തഥാ വി+ദ്യാദി-സംചയൈഃ .. 11

മൂക+പ്രായോ+ഹ്യ-ശ+ക്തോ∫സൗ/ ദീനഃ(ഹ)+ക്ഷണ-വിന+ശ്വരഃ .
പദ്മ+പത്രാമ്ബു-ചപലോ/ ദൈവാ-ദിവി-വശ+സ്ഥിതിഃ .. 12

മനോ-നാമ+ ദ്വിതീയോ്യം(ങ്) കായഃ(ഖ്) കായ-വതാ-മിഹ .
സ/ ആയ+ത്തോ്പി നായ+ത്തോ ഭൂതാനാം/ ഭുവന+ത്രയേ .. 13

പൗരുഷം/ സ്വമ-വഷ്ട+ഭ്യ/ ധൈ+ര്യ-മാലമ്ബ്യ ശാ+ശ്വതമ് .
യദി തിഷ്ഠ+ത്യഗ+മ്യോ്സൗ/ ദുഃഖാനാം(ൻ) തദ-നി+ന്ദിതഃ .. 14

യഥാ യഥാസൗ യതതേ മനോ-ദേഹോ ഹി ദേഹിനാമ് .
തഥാ തഥാസൗ ഭവതി+ സ്വനി+ശ്ചയ-ഫലൈക-ഭാക് .. 15

സഫലോ മാംസ-ദേഹ+സ്യ/ ന ക+ശ്ചിത്.പൗരുഷ+ക്രമഃ .
മനോ-ദേഹ+സ്യ സഫലം സർവ-മേവ+സ്വ-ചേഷ്ടിതമ് .. 16

പവിത്ര+മനു-സംധാനം(ഞ്) ചേതഃ(സ്) സ്മരതി സർവദാ .
നിഷ്ഫലാസ്-ത+ത്ര ശാപാ+ദ്യാഃ(ശ്) ശിലായാ-മിവ സായകാഃ ..17

പത+ത്വമ്ഭസി വ+ഹ്നൗ വാ കർദമേ വാ ശരീരകമ് .
മനോ യദനു-സം(ൻ)ധ+ത്തേ തദേ-വാപ്നോതി തത്/ക്ഷണാത് .. 18

പുരുഷാ-തിശയഃ(സ്) സർവഃ(സ്) സർവ-ഭാവോപ-മർദനേ .
ദദാ+ത്യ-വിഘ്നേന ഫലം/ മനോ ഹി മനസോ മുനേ .. 19

പൗരുഷേണ ബലേനാ+ന്ത+ശ്ചി+ത്തം(ങ്) കൃത്വാ പ്രിയാ-മയമ് .
കൃ+ത്രി-മേ+ന്ദ്രേണ ദുഃഖാർ/തിർ/ന-ദൃഷ്ടാസാ മനാ-ഗപി .. 20

പൗരുഷേണ മനഃ(ഖ്) കൃ+ത്വാ നീരാഗം(വ്) വിഗത+ജ്വരമ് .
മാണ്ഡ+വ്യേന ജിതാഃ(ഖ്) ക്ലേശാഃ(ശ്) ശൂല+പ്രാന്ത്യോ്പി-തി+ഷ്ഠതാ .. 21

അ+ന്ധ-കൂപ+സ്ഥിതേ-നാപി മാനസൈ+ര്യ+ജ്ഞ-സംചയൈഃ .
ഋഷിണാ ദീർഘ-തപസാ സംപ്രാപ്തം(വ്) വൈബുധം പദമ് .. 22

ഇ+ന്ദു-പു+ത്രൈർ/നരൈ-രേവ പുരുഷാ+ധ്യവസാ-യതഃ .
ധ്യാനേന+ ബ്ര+ഹ്മതാ+ പ്രാപ്താ സാ മയാപി ന ഖ+ണ്ഡ്യതേ .. 23

അ+ന്യോ്പി സാവ-ധാനാ യേ ധീരാഃ(സ്) സുര-മഹർഷയഃ .
ചി+ത്താത്.സ്വ-മനു-സം(ൻ)ധാനം(ൻ) ന+ത്യജ+ന്തി മനാ-ഗപി .. 24

ആധയോ+ വ്യാധയ+ശ്ചൈവ ശാപാഃ(ഫ്) പാപ-ദൃശ+സ്തഥാ .
ന ഖ+ണ്ഡ-യ+ന്തി ത+ച്ചിത്തം/ പദ്മ-ഘാതാഃ(ശ്) ശിലാ-മിവ .. 25

യേ ചാപി ഖ+ണ്ഡിതാഃ(ഖ്) കേചി+ച്ഛാപാ+ദ്യൈ-രാധി-സായകൈഃ .
സ്വവി-വേകാ+ക്ഷമം(ൻ) തേഷാം/ മനോ മ+ന്യേ വിപൗ/രുഷമ് .. 26

ന കദാചന സംസാരേ/ സാവധാന-മനാ മനാക് .
സ്വപ്നേ്പി ക+ശ്ചി/ദ്യ+ശ്യേ വാ/ ദോഷ-ജാലൈഃ(ഖ്) ഖിലീകൃതഃ .. 27

മന-സൈവ മനസ്-തസ്മാത്/പൗരുഷേണ പുമാ-നിഹ .
സ്വകമേവ+ സ്വകേ-നൈവ യോജയേത്/പാവനേ പഥി .. 28

പ്രതിഭാതം(യ്) യദേ-വാ+സ്യ യഥാ-ഭൂതം ഭവ+ത്യലമ് .
ക്ഷണാ-ദേവ മനഃ(ഫ്) പീനം ബാല-വേതാല-വ+ന്മുനേ .. 29

പ്രതിഭാസ+സ്യാനുപദം പ്രാ+ക്തനീം സ്ഥിതി-മുജ്ഝതി .
കുലാല-കർമാനു-പദം(ങ്) ഘടോ മൃത്/പി+ണ്ഡതാ-മിവ .. 30

പ്രതി-ഭാസാർഥതാ-മേതി+ ക്ഷണാദേവ മനോ മുനേ .
സ്പ+ന്ദ-മാത്രാ+ത്മകം(വ്) വാരി യഥാ തുങ്ഗ-തരങ്ഗ-താമ് .. 31
അനു-സംധാന-മാ+ത്രേണ സൂര്യബിമ്/ബ്ബേ്പി/ യാമിനീമ് .
മനഃ(ഫ്) പ+ശ്യ+ത്യശു+ദ്ധാ+ക്ഷ+ശ്ച+ന്ദ്ര-ബിമ്/ബേ+ ദ്വിതാ-മിവ .. 32

യത്/പ+ശ്യതി തദേ-വാശു ഫലീ-ഭൂത-മിദം മനഃ .
സഹ ഹർഷ-വിഷാ-ദാ+ഭ്യാം/ ഭു+ങ്ക്തേ തസ്മാ+ത്ത-ദേവ തത് .. 33

പ്രതി-ഭാനു-പദം(ഞ്) ചേത+ശ്ച+ന്ദ്രേ്പ+പ്യ+ഗ്നി-ശിഖാ-ശതമ് .
ദൃ+ഷ്ട്വാ ദാഹ-മവാപ്-നോതി ദഗ്ധം(ഞ്) ച പരി-ത+പ്യതേ .. 34

പ്രതി-ഭാനു-പദം(ഞ്) ചേതഃ(ഹ)+ ക്ഷാരേ്പി ഹി രസാ-യനമ് .
ദൃഷ്ട്വാ/ പീ+ത്വാ/ പരാം(ൻ) തൃപ്തിം(യ്) യാതി വൽഗതി നൃ+ത്യതി .. 35
പ്രതി-ഭാനു-പദം(ഞ്) ചേതോ+ വ്യോമ+ന്യപി മഹാ-വനമ് .
ദൃ+ഷ്ട്വാ ലുനാതി ലൂ+ത്വാ ച പുന-രാരോ-പയ+ത്യലമ് .. 36

ഇത്ഥം(യ്) യദേവ പരി-ക+ല്പയ-തീ+ന്ദ്ര-ജാലം(ങ്)-
ക്ഷിപ്രം(ൻ) തദേവ പരി-പ+ശ്യതി താത ചേതഃ .
നാസജ്-ജഗ+ന്ന-ച സദി+ത്യവ-ഗ+മ്യ നൂനം
ലൂനാം(ൻ) ദൃശം വിവിധ-ഭേദ-വതീം(ഞ്) ജഹീഹി .. 37

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ മനോ-മാഹാ+ത്മ്യ-വർണനം(ൻ) നാമ+ ദ്വി-നവതി-
തമഃ(സ്) സർഗഃ .. 92 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
1.10.2023